

RÉTI ISTVÁN (1872–1945)

Férfiak a tengerparton

(Az Anzioi tengerparton; Alkonyati tengerpart) †

Men on the Beach

(On the Beach of Anzio; Twilight Beach), 1907, Porto d'Anzio

Olaj, vászon † Oil on canvas, 62,5 x 74,5 cm

Jelezve jobbra lent † Signed bottom right: Réti 907 Anzio

PROVENIENCIA † PROVENANCE:

† korábban Freund Oszkár (1912),

† majd Dr. Görgényi Frigyes tulajdonában (1974)

ÉLETMŰJEGYZÉK-SZÁM † OEUVRE CATALOGUE NR.: 1907/94.

KIÁLLÍTVA † EXHIBITED:

† M.I.É.N.K. (Magyar Impresszionisták és Naturalisták Köre).

Nemzeti Szalon, Budapest, 1908. január, kat.: 103. (*Férfiak a tengerparton*)

† Dr. Forgács Péter és Dr. Görgényi Frigyes magángyűjteményének kiállítása.

Hazafias Népfront VI. Kerületi Bizottságának Klubja,

Budapest, 1974. november-december, kat. n.

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA † EXHIBITED AND REPRODUCED:

† Válogatás magyar magángyűjteményekből.

Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1981. október-november, 272. o., kat.: 200.

REPRODUKÁLVA ÉS IRODALOM † REPRODUCED AND LITERATURE:

† Aradi Nóra: Réti István, Képzőművészeti Alap, Budapest, 1960, 158–159; 299, (93. kép)

† Műgyűjtő, 1975/1, 43.o.

AUKCIONÁLVA † AUCTIONED:

† A Magyar Királyi Postatakarékpénztár Árverési Csarnokának 107. aukciója,

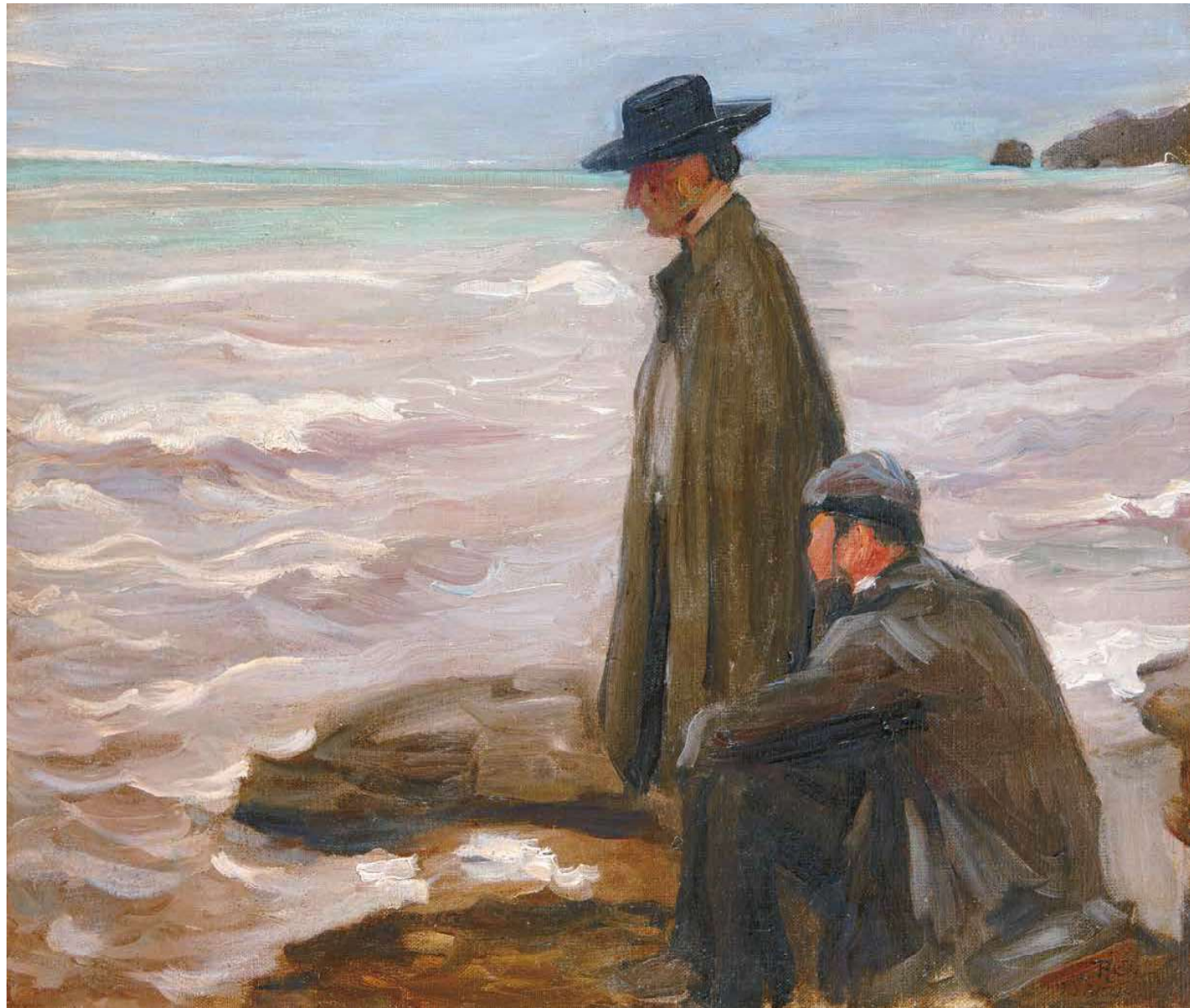
Budapest, 1943. május, kat.: 1269.

† BÁV 28. Képaució, 1972. szeptember, kat.: 259.

Kezdő ár † Starting price: 900 000 Ft / 2 278 EUR

Becsérték: 1 400 000 – 2 000 000 Ft

Estimate: 3 544 – 5 063 EUR

1. Sidló Ferenc szobrász műtermében, 1920-as évek
Fotó: FSZEK Budapest Gyűjtemény

2. Edouard Manet: Tengerparton, 1873

„Réti képjegyzéke még két olaszországi festményről tesz említést. Mindkettő Anzióban készült 1907-ben. Az egyik, a Tengerparti villa, eltűnt, semmilyen nyoma sem maradt. A másik, a Férfiak a tengerparton, a második világháború idején került ismeretlen magántulajdonba. Ez utóbbi tárlaton is szerepelt, a MIÉNK első kiállításán, és maga Réti e korszakának legjobb művei között tartotta számon. Reprodukálását is tervezte »A nagybányai művésztelep« képanyagában” – olvasható Aradi Nórának a művészről szóló, maig társtalán monográfiájában.

Réti nem véletlenül tartotta életműve egyik legjobb darabjának a *Férfiak a tengerparton* című alkotását. A képen feltehetően Sidló Ferenc szobrász és Tagyosi Rácz Péter baráti kettőse jelenik meg, akik Réttel együtt időztek Itáliában 1907-ben. Réti a nagybányai művésztelep legendás alapítóinak egyike, úgy festőként, mint művészetpedagógusként is fajsúlyos életművel büszkélkedhetett. Nagybányán és a budapesti Képzőművészeti Főiskolán festőnövendékek nemzedékei kerültek ki a keze alól, akik az úgynevezett „finom naturalizmus” iskolájában a mesterség minden csínját-bínját elsajátíthattak. „A naturalista

művész a saját érzését, vagy lelkét fejezi ki a természet által. Minél többet tud a természetből erre használni, annál nagyobb művész. Aki pedig a természet minden porcikáját saját érzésének illusztrálására használni bírja, az a legnagyobb művész” – írta Réti egy korai naplójegyzetében. Festői életműve körülbelül kétszáz olajképet és nagyjából ugyanennyi grafikát tartalmaz. Ezért aukción csak nagyon ritkán bukkannak fel művei, az oeuvre jelentős darabjainak többsége már időtlen idők óta múzeumokban, közgyűjteményi tulajdonban található. Egészen kivételes és ritka alkalom tehát, hogy Rétitől a *Férfiak a tengerparton* kvalitású, igazi főmű kerüljön kalapács alá. A festménnyel a nagyközönség először a Magyar Impressionisták és Naturalisták Köre legelső, 1908-ban rendezett híres kiállításán találkozhatott, majd hosszú évtizedekre eltűnt a kíváncsi szemek elől, hogy előbb 1943-ban, majd 1972-ben ismét felbukkanjon budapesti árveréseken. A kép sikerrel szerepelt a Sinkó Katalin által 1981-ben rendezett nagyszabású *Válogatás magyar magángyűjteményekből* című kiállításán, a magántulajdonban lévő műkincsek háború utáni első, igazán nagyszabású, valóban válogatott remekműveket felvonultató seregszemléje volt.

RUM ATTILA